

SFI DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

DOM TIL FÆLLES FORÆLDREMYNDIGHED

EN EVALUERING AF FORÆLDREANSVARSLØVEN

11:26

MAT HEIDE OTTOSEN
SOFIE STAGE

DOM TIL FÆLLES FORÆLDREMYNDIGHED. EN EVALUERING AF
FORÆLDREANSVARSLØVEN

Afdelingsleder: Anne-Dorthe Hestbæk
Afdelingen for børn og familie

Undersøgelsens følgegruppe:

Else Christensen, SFI
Anja Cordes, Danske familieretsadvokater
Anne Dorthe Hestbæk, SFI
Helle Haxgart, Statsforvaltningen i København
Birgitte Holmberg Pedersen, Helsingør Ret
Mariam Khalil, Familiestyrelsen
Klaus Rugaard, Domsstolsstyrelsen
Henriette Sartvin, Københavns Byret
Marlene Vestergaard, Familiestyrelsen

ISSN: 1396-1810

ISBN: 978-87-7119-029-8

e-ISBN: 978-87-7119-030-4

Layout: Hedda Bank

Forsidefoto: Per Johansen

Oplag: 600

Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk A/S

© 2011 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.
Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's
publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

	FORORD	7
	RESUMÉ	9
1	UNDERSØGELSENS FORMÅL OG PROBLEMSTILLING	21
	Baggrund: Den nye forældreansvarslovs fødsel midt i en reformtid	21
	Undersøgelsens formål	24
	Undersøgelsestilgange, forskningsspørgsmål og undersøgelsesstrategi	25
	Rapportens opbygning	29
2	UNDERSØGELSENS DATAGRUNDLAG	31
	Undersøgelsens design og tilrettelæggelse	31
	Undersøgelsens praktiske gennemførelse	33
	Om børn, der er for gamle	42
	Opsummering	42

3	RAPPORT FRA ET FELTARBEJDE VED TRE DANSKE BYRETTER	43
	Indledning og problemstilling	43
	Metodetilgang og databeskrivelse	44
	Retten som institution og ramme for forældreansvarssager	46
	Tilrettelæggelse af forældreansvarssager – de to "skoler"	47
	Hvad handler forældremyndighedskonflikter ved retten om?	56
	At kvalificere en afgørelse	64
	Hvilke hensyn spiller ind, når dommere træffer afgørelser om forældremyndighed og bopæl?	69
	Hvad mener dommere om den nye lovgivning?	74
	Behov for justeringer af lovgivningen? anbefalinger fra dommerne	80
	Opsummering	82
4	UDVIKLING I OG KARAKTERISTIKA VED FORÆLDREANSVARSSAGER VED BYRETTE	85
	Indledning	85
	Udviklingen i forældremyndighedssager det seneste årti	86
	Forældre og børn: overordnede karakteristika	87
	Sagsøgere og sagsøgte	95
	Konflikttyper	97
	Tidligere erfaringer med det familieretlige system	102
	Rådgivning og mæglingsbestræbelser	103
	Advokatbistand og retsmøder	105
	Opsamling	107
5	AFGØRELSER VED BYRETTERNE	109
	Indledning	109
	Forlig eller dom?	111
	Afgørelser om forældremyndighed: fælles eller eneforældremyndighed?	115
	Afgørelser om forældremyndighed, når der er vold i familien	118
	Afgørelser om bopæl: mor eller far?	121
	Afgørelser om samvær	126

	Sager, der blev anket	134
	Opsamling	134
6	BARNETS STILLING I SAGEN	137
	Indledning	137
	På hvilken måde tilgodeses barnets perspektiv i byretssagerne?	138
	Domstolen inddrager små og store børn forskelligt	144
	Retten inddrager oftere børn i sager, der omhandler bopæl og samvær	146
	Dom frem for forlig	147
	Faktorer, der har indflydelse på, om barnets perspektiv er belyst	148
	Opsamling	151
7	DEN RETLIGE PRAKSIS BYRETTENE IMELLEM	153
	Indledning	153
	Dom eller forlig	154
	Afgørelser om forældremyndighed og bopæl	156
	Samvær, især deleordninger	159
	Inddragelse af børn	159
	Ankede sager	160
	Opsamling	161
8	DAGLIGDAGEN EFTER RETSSAGEN	163
	Indledning	163
	Udvikling i konfliktniveau og forældresamarbejdet	164
	Barnets samvær med samværsforælderen	168
	Samarbejdet mellem forældrene	172
	Analyse: faktorer, der kan forklare forældres samarbejde	185
	Opsamling	192

9	BØRNS TRIVSEL OG TILFREDSHED	197
	Indledning	197
	Hvad siger børnene? – børneforløbsundersøgelsen i 2007	198
	Trivselsindikatorer i 2010	201
	Hvad påvirker børnenes trivselsbillede?	207
	Opsamling	209
10	FREMMER LOVEN FORÆLDRES SAMARBEJDE?	211
	Indledning	211
	Data og datahåndtering	212
	Baggrundskarakteristika ved gamle og nye retssager	213
	Mere ligestillede rammer omkring forældreskabet	217
	Konflikternes sum er konstant	221
	Opsummering	225
11	KONKLUSION OG PERSPEKTIVER	227
	Konklusioner	227
	Diskussion og perspektiver	229
	BILAG	233
	LITTERATUR	247
	SFI-RAPPORTER SIDEN 2010	253

DOM TIL FÆLLES FORÆLDREMYNDIGHED

EN EVALUERING AF FORÆLDREANSVARSLØVEN

I 2007 trådte den nye forældreansvarslov i kraft. Loven styrker barnets perspektiv i sager om forældreansvar og giver bl.a. domstolene mulighed for at bestemme, at der skal være fælles forældremyndighed mod den ene forælders vilje. Denne rapport belyser, hvilke virkninger den nye lovgivning har haft, ved at analysere den retlige praksis ved de danske byretter.

Undersøgelsen viser, at barnets perspektiv inddrages i over halvdelen af sagerne – oftest i tunge og komplekse sager, og når dommerens afgørelse berører børns dagligdag direkte. Den viser desuden, at der er betydelige forskelle mellem de forskellige retskredse: Nogle retskredse er fx mere tilbøjelige til at idømme fælles forældremyndighed end andre.

Undersøgelsen fokuserer også på, hvad der sker, når forældrene har forladt retssalen. Generelt samarbejder forældre med en dom til fælles forældremyndighed mere om barnet end dem med en dom om eneforældremyndighed. Alligevel kan kun halvdelen af forældrene med fælles forældremyndighed blive enige om væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold.

Undersøgelsen bygger på et feltarbejde ved tre danske byretter, en gennemgang af alle byretssager om forældreansvar fra 2009 og en spørgeskemaundersøgelse blandt forældre med en forældreansvarssag i samme år. Undersøgelsen er bestilt og finansieret af Familiestyrelsen.